

2020

ROČNÍ ZPRÁVA O HODNOCENÍ VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ KNIHOVEN VE ZLÍNSKÉM KRAJI

14 15
BATŮV INSTITUT

KRAJSKÁ KNIHOVNA
FRANTIŠKA BARTOŠE
VE ZLÍNĚ
PRÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

 Zlínský kraj

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně

2021

Foto na obálce: interiér Knihovny Halenkov (jedné ze čtyř oceněných knihoven Zlínského kraje roku 2020 a Knihovny roku)

Obsah:

1. Úvod
2. Zajištění výkonu regionálních funkcí v jednotlivých regionech
3. Výkon regionálních funkcí na krajské úrovni zajištěný krajskou knihovnou
4. Hodnocení ekonomických ukazatelů
5. Celkové zhodnocení

Přílohy:

Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí – Sumář za Zlínský kraj (krajská a pověřené knihovny)

Vyúčtování finančních prostředků na výkon regionálních funkcí – Sumář za Zlínský kraj

Kopie Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí – Knihovna Kroměřížska, Kroměříž

Kopie Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí – KBBB, Uherské Hradiště

Kopie Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí – MVK, Vsetín

Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí – KKFBZ, Zlín

Úvod

Tato zpráva je zpracována v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR. Údaje v ní jsou převzaty ze zpráv a výkazů o výkonu regionálních funkcí v roce 2020 krajské a pověřených knihoven Zlínského kraje. Zajištění výkonu regionálních funkcí se řídí Zásadami zajištění regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji.

V roce 2020 zajišťovaly výkon regionálních funkcí (dále RF) ve Zlínském kraji tři knihovny pověřené výkonem RF a krajská knihovna s celkovým počtem pracovních úvazků 17,1. Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace (KKFBZ), plnila a koordinovala výkon RF pro 384 knihoven ve Zlínském kraji tak, jak jsou definovány v § 11 odst. 4 knihovního zákona č. 257/2001 Sb. Pro okres Zlín vykonávala RF KKFBZ. Tak jako v minulých letech pověřila KKFBZ výkonem RF pro základní knihovny:

- pro okres Kroměříž Knihovnu Kroměřížska – příspěvkovou organizaci (KK),
- pro okres Uherské Hradiště Knihovnu Bedřicha Beneše Buchlovana, příspěvkovou organizaci (KBBB),
- pro okres Vsetín Masarykovu veřejnou knihovnu Vsetín (MVK).

Krajská knihovna je spolu s pověřenými knihovnami garantem plnění cílů RF v kraji, jimiž jsou koordinace odborných knihovnických činností a cílená dělba práce, zachování a rozvíjení vazeb mezi knihovnami v jednotlivých okresech i v rámci celého Zlínského kraje, vzájemné sdílení informačních zdrojů a služeb, udržení odborného standardu služeb a zajištění jejich dostupnosti, garance průběžné aktualizace knihovního fondu veřejných knihoven regionu, účelné využití vložených veřejných finančních prostředků a zajištění kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (jejich celoživotní vzdělávání).

Výkon regionálních knihovnických služeb byl v roce 2020 zaměřen na naplňování cílů Koncepce rozvoje regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji na období 2018–2022. Samotný výkon některých regionálních služeb byl ovlivněn jednak uzavřením knihoven z důvodu epidemiologické situace spojené s Covid 19 a také opatřeními v době nouzového stavu, které činnost knihoven ovlivnily.

Krajská a pověřené knihovny zajišťovaly pro obsluhované knihovny Zlínského kraje tyto regionální funkce: nákup, zpracování, distribuci výměnných souborů, metodickou a konzultační činnost, pomoc při zavádění nových informačních technologií, vzdělávání knihovníků, statistiku, zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí.

KKFBZ přímo vykonávala metodickou a konzultační činnost, vzdělávání knihovníků, porady, statistiku a další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb ve Zlínském kraji.

Ve čtyřech okresech Zlínského kraje byl zajištěn výkon RF také spoluprací s provozovateli profesionálních knihoven. Ve smlouvách uzavřených s provozovateli profesionálních knihoven jsou vymezeny vybrané regionální funkce, které zajišťují jimi zřizované knihovny na základě objednávky knihovnických služeb pro neprofesionální knihovny. Jednalo se o tyto vybrané regionální funkce: zpracování statistiky, metodická a konzultační činnost, nákup knihovních fondů z prostředků obcí a v okresech Kroměříž a Zlín i zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí, pomoc při aktualizaci a revizi knihovních fondů, případně retrospektivní zápis knihovních fondů neprofesionálních knihoven do elektronických databází a pomoc při tvorbě nebo aktualizaci webové stránky knihovny.

Zajištění výkonu regionálních funkcí v jednotlivých regionech

Okres Kroměříž

V okrese Kroměříž zajišťovala a koordinovala výkon RF pro 107 zaregistrovaných základních knihoven a poboček těchto knihoven Knihovna Kroměřížska. Na poskytování regionálních služeb v regionu se podílely také tyto profesionální knihovny: **Městská knihovna v Bystřici pod Hostýnem, Městská knihovna Holešov a Městská knihovna Morkovice**. Poskytování knihovnických a informačních služeb v rámci RF pro neprofesionální knihovny středisek Chropyně, Kroměříž, Kvasice, Koryčany, Zdounky zajišťovala **Knihovna Kroměřížska**.

Výkonem RF Knihovna Kroměřížska podporovala činnost registrovaných knihoven v okrese, pomáhala zajistit kvalitu knihovnických služeb a zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb občanům kroměřížského okresu, zajišťovala informovanost neprofesionálních knihovníků i zřizovatelů knihoven v oboru knihovnické práce.

V rámci **projektu VISK 3** získaly pro rok 2020 dotaci knihovny: Knihovna Kroměřížska (Zapojení dalších knihoven do katalogu, Výukový interaktivní displej), Městská knihovna Holešov (Doplnění technického vybavení pro KS Tritius, Interaktivně v knihovně), Městská knihovna v Hulíně a v Chropyni (KS Tritius a Technické vybavení pro Tritius), Knihovny Dřínov a Chvalčov (Obnova technického vybavení), knihovny Rymice a Brusné (Pořízení dataprojektoru do knihovny).

Mnozí provozovatelé knihoven provedli rekonstrukce prostor, úpravy interiéru nebo nákup nového vybavení knihoven. Např.: Brusné (nové nábytkové vybavení, dětský koutek, vymalováno), Nítkovice (knihovna přestěhována do přízemí, nový nábytek), Městská knihovna v Morkovicích (přestěhována do nových prostor, nové nábytkové vybavení).

Regionální pracoviště Knihovny Kroměřížska buduje Souborný katalog pro veřejné knihovny okresu Kroměříž. Celkem je od roku 2007 proveden retrospektivní zápis knihovního fondu do AKS Tritius REKS ve 42 neprofesionálních knihovnách.

Retrospektivní konverzi všech knihoven a následně zápis nových přírůstků pro střediska Chropyně, Kroměříž, Koryčany, Kvasice a Zdounky do RAKS Tritius provádí zaměstnanci regionálního oddělení Knihovny Kroměřížska. Nové přírůstky pro středisko Bystřice, Holešov a Morkovice do katalogu zapisují zaměstnanci knihoven v Bystřici, Holešově a Morkovicích.

WWW katalogy knihoven jsou dostupné na Internetu z webové stránky Knihovny Kroměřížska – www.knihkm.cz – Katalog a také ze stránek konkrétních knihoven nebo obcí.

Pět profesionálních knihoven okresu Kroměříž pracuje v AKS Clavius a čtyři (KK, Městská knihovna Holešov, Městská knihovna Koryčany a Městská knihovna Morkovice) v AKS Tritius. V AKS Tritius REKS – výpůjční modul – pracují neprofesionální knihovna Rusava, Rymice a Zborovice.

68 neprofesionálních knihoven má vytvořeny webové stránky. Z toho 10 knihoven využívá domény svého provozovatele. Stránku na sociálních sítích mají kromě pověřené knihovny také knihovny v Bystřici pod Hostýnem, Holešově, Hulíně, Koryčanech a obecní knihovny v Martinicích, Jankovicích, Rymicích a Žeranovicích. Mnoho knihoven využívá k propagaci na Facebooku stránku svého zřizovatele (např. Bělov a Kurovice).

Titul Knihovna roku 2020 Zlínského kraje byl udělen **Obecní knihovně Záříčí**. Ocenění Knihovník Zlínského kraje obdržela knihovnice **Alena Susová** z Obecní knihovny v Bojanovicích.

Okres Uherské Hradiště

V okrese Uherské Hradiště pracovalo 85 obsluhovaných knihoven a jejich poboček. V roce 2020 se na zajišťování výkonu regionálních služeb podílely vedle **Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana** knihovny: **Městská knihovna Bojkovice, Místní knihovna Ostrožská Nová Ves a Obecní knihovna ve Starém Hrozenkově.**

Hlavní část spolupráce s knihovnami spočívala v pomoci při revizích knihovního fondu, aktualizaci, pomoci při nákupu a zpracování knih, při vyřazování a při automatizaci knihovnických procesů. U nákupů knih pro obce jsou uplatňovány rabaty, které knihovna dostávala od svých dodavatelů.

Poradenství a převážná většina konzultací se v tomto roce týkaly informací souvisejících s uzavřením knihoven v době nouzového stavu. Mimořádná opatření v době nouzového stavu měla dopad i na činnost oddělení regionálních služeb. V období nouzového stavu byla omezena či úplně pozastavena metodická činnost, osobní konzultace na pracovišti, provádění aktualizací a pomoc při výkonu revize. Od května do září již revize probíhaly podle místních podmínek a na základě pětiletého plánu revizí, obnovila se také metodická činnost a distribuce výměnných souborů.

Od 27. 4. došlo ke znovuotevření knihoven. Všechny veřejné knihovny se držely určených hygienických, bezpečnostních a organizačních opatření a o vzniklé situaci informovali své čtenáře na webových stránkách knihoven, obcí i na sociálních sítích. Většina profesionálních knihoven stanovila mimořádnou půjčovnou dobu a pobyt uživatelů omezila na nezbytně nutnou dobu. Nebylo možno využít veřejný internet, kopírování, tisk, studijní místa, dětský koutek, byly pozastaveny výpůjčky deskových her. Vrácené dokumenty byly dle doporučení dezinfikovány na povrchu a přesunuty do karantény na dobu minimálně 48 hodin. Od 5. 10., kdy došlo ke zpřísnění opatření, většina profesionálních a některé neprofesionální knihovny přistoupily k půjčování předem objednaných dokumentů přes výdejní okénko.

V dotačním programu MK ČR VISK 3 pro rok 2020 bylo celkem úspěšných sedm knihoven, většina z nich žádala o nové technické vybavení. Místní knihovna Částkov získala dotaci na výpůjční systém Clavius REKS. Knihovně byla poskytnuta pomoc ohledně čerpání dotace a pořízení technického vybavení.

Do nových prostor se přestěhovala knihovna v Šumicích, která nyní sídlí v rekonstruovaných prostorách v centru obce. Rekonstrukce sociálního zázemí pro knihovnici proběhla v profesionální knihovně Dolní Němčí. Úpravy a modernizace interiéru knihovny také proběhly v knihovně Místřice, kde vznikl i nový moderní prostor pro veřejný internet. V Místní knihovně Slavkov byla vybudována nová čítárna, k čemuž byla využita místnost sousedící s knihovnou. Úpravou interiéru či nákupem nového vybavení prošlo i mnoho dalších knihoven regionu: Bojkovice (nové regály v depozitu, vybudování nového zázemí pro knihovnici), Starý Hrozenkov (výmalba, nový koberec, rozvody topení), Traplice (nový nábytek, renovace regálů), aj.

Knihovnický automatizovaný systém Clavius REKS modul katalogizace mají všechny knihovny regionu. Přes AKS půjčuje celkem 49 neprofesionálních knihoven regionu. Stránku na sociální síti Facebook má kromě pověřené knihovny také deset profesionálních knihoven a 25 neprofesionálních.

Ocenění nejlepší knihovna Zlínského kraje získala **Městská knihovna Kunovice** a Ocenění Knihovnick Zlínského kraje obdržela knihovnice **Kristýna Šopíková** z Městské knihovny v Bojkovicích.

Tradiční listopadová konference pro starosty, zástupce obcí a knihovníky regionu Uh. Hradiště se v letošním roce z důvodu epidemiologických opatření neuskutečnila.

Informace k programu RF jsou dostupné na webových stránkách Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana – <http://www.knihovnabbb.cz/pro-knihovny>.

Okres Vsetín

MVK Vsetín ve svém regionu obsluhuje 73 knihoven a v roce 2020 se na zajišťování výkonu regionálních služeb podílely také knihovny: **Obecní knihovna Horní Lideč, Základní knihovna Jablůnka, Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm a Městská knihovna Valašské Meziříčí.**

Všechny knihovny letos citelně zasáhly opatření související s pandemickou situací a s ním spojené omezení činnosti. Vyvstala nutnost neustálé komunikace, spolupráce a poradenství mezi střediskovými knihovníky a knihovníky a také s obecními úřady.

Knihovníci se v době uzavření knihoven věnovali především úklidu, práci s knihovním fondem (aktualizace, vyřazování, revize), knihovnické agendě, nastavení tzv. karantény knih a využití knihovny k tomu, aby se pomohlo občanům při dodržování všech pravidel. V době omezeného provozu v důsledku vládních nařízení v knihovnách probíhalo vzdělávání knihovníků formou on-line, některé akce byly převedeny do virtuální podoby, knihovny fungovaly pomocí výdejních okének a rozvozu knih. Někteří pracovníci knihoven pomáhali s šitím roušek, tiskly se ochranné štíty na 3D tiskárně, probíhala pomoc zřizovateli při přípravě a vydávání dezinfekce.

V **programu MK ČR VISK 3** v roce 2020 uspělo celkem 18 projektů. Z dotace byly hrazeny projekty na modernizaci, obnovu a doplnění technického vybavení knihoven: Halenkov, Hovězí, Huslenky, Choryně, Jablůnka, Malá Bystřice, Prlov, Růžďka, Zděchov a MKV Vsetín. Na novou verzi AKS obdržely dotaci knihovny v Dolní Bečvě, Hutisku-Solanci, Stříteži nad Bečvou, Valašské Bystřici, Vidči, Viganticích a Zašové. Na pokračování ve využití RFID technologie získala dotaci MKV Vsetín.

V programu VISK 9 získala dotaci Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm na Harmonizaci databáze autorit s databází autorit NK ČR. V grantovém programu Knihovna 21. století uspělo šest projektů. Kromě Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm, která měla po dvou projektech, byly úspěšné knihovny v Horní Lidči, Karolince, Novém Hrozenkově a ve Vsetíně.

V mnoha knihovnách proběhly rekonstrukce nebo úpravy prostor, případně dovybavení novým nábytkem a technikou: Rožnov pod Radhoštěm (nové vstupní dveře, nová laserová tiskárna, čtečka e-knih, notebook), Dolní Bečva (nový server a stůl), Hutisko-Solanec (zabezpečovací systém), Valašská Bystřice (pořízeno 30 rozkládacích židlí, rekonstrukce komiksového koutku, nová propagační tabule na budově), Střítež nad Bečvou (vývěsní tabule ve středu obce), Jablůnka (příprava na obnovu interiéru, rekonstrukce sociálního zařízení a vybudování kuchyňky, malování, renovace regálů, vývěska v centru obce), Kelč (nové dětské židle, stůl a skříňky), Velké Karlovice (rekonstrukce sociálního zařízení, přebalovací pult a další zázemí pro nejmenší, rekonstrukce kuchyňky, schodiště, nová podlaha v přednáškové místnosti, nový půdní prostor k využití jako depozit či sklad, nová PC), Zubří (zakoupen tablet a ozobot), Choryně (vymalováno, dokončen stupínek, dětský koutek a pořízen nový sedací nábytek), Horní Lideč (nové křeslo), Mikulůvka (rozšíření o jednu místnost, malý dětský koutek a 10 míst k sezení), Pržno (rolety na okna), Lhota u Vsetína (zřízena knihobudka), Prlov (nový výpůjční pult), Valašská Polanka (nový počítač, kopírka). Na výpůjční pulty mnoha knihoven byla instalována ochranná plexiskla.

Knihovna Perná je od 7. 9. 2020 uzavřena z důvodu rekonstrukce. Činnost knihovny ve Francově Lhotě byla v roce 2020 pozastavena z důvodu rekonstrukce budovy a plánu umístit knihovnu do prostor ZŠ, kde by se měla nově otevřít v roce 2021.

Byla vyhodnocena Soutěž O nejlepší knihovnici/knihovníka okresu Vsetín za rok 2019. V červnu 2020 na Setkání knihovníků a starostů okresu Vsetín proběhlo slavnostní vyhlášení vítězů. Ocenění si odnesly: **Renáta Holčáková** z Místní knihovny ve Velkých Karlovicích a **Zdenka Haplová** z MVK Vsetín.

Retrokatalogizace probíhá v knihovnách obcí **Lužná, Pozděchov**. Od ledna 2020 byl na pobočce Horní Paseky spuštěn AKS.

Některé obecní knihovny mají vlastní facebookovou stránku (např. knihovny v Bystřičce, Lužné a Pozděchově).

Knihovny vsetínského regionu byly velmi úspěšné v celostátních soutěžích. MVK Vsetín obdržela titul **Městská knihovna roku 2020**, kterou uděluje SKIP ČR. V rámci soutěže **Knihovna roku** zvítězila v kategorii Základní knihovna **Knihovna Halenkov**, která obdržela rovněž titul Knihovna Zlínského kraje roku 2020.

Ocenění Knihovnik Zlínského kraje roku 2020 obdržela paní **Jana Krhutová** z Místní knihovny Vigantice.

Okres Zlín

V okrese Zlín pracovalo 116 obsluhovaných knihoven a v roce 2020 se na zajišťování výkonu regionálních služeb podílely vedle **KKFBZ** také městské knihovny v **Brumově-Bylnici, Fryštáku, Luhačovicích, Napajedlích, Otrokovicích, Slavičíně, Slušovicích, Vizovicích, Valašských Kloboukách a Knihovna Štítná nad Vlárí**.

Začátkem roku byly uzavřeny nové dodatky ke Smlouvám o poskytování a zajištění regionálních knihovnických služeb v rámci regionálních funkcí. Tyto specifikující rozsah služeb, počet objednaných hodin, hodinovou sazbu a termíny zpracování výkazů.

Obecní knihovna Lukov byla částečně uzavřena až do září 2020 kvůli rekonstrukci obecního úřadu, otevřeno bylo jen jednou měsíčně. Obecní knihovna Kochavec byla po vytopení knihovny a následní opravě znovu otevřena. Kvůli rekonstrukci budovy a prostor knihovny byla dočasně uzavřena Obecní knihovna v Petrůvce.

O dotaci z **programu MK ČR VISK 3** na zkvalitnění služeb si úspěšně požádaly tyto knihovny a obce: Křekov, Slopné, Tichov (obnova technického vybavení), Halenkovice (přenosný dataprojektor), Lhota a Lutonina (přechod na AKS). Z profesionálních knihoven získaly dotaci knihovny v Napajedlích, Vizovicích a Valašských Kloboukách (obnova a doplnění technického vybavení). Mimořádnou dotaci od obecního úřadu získala knihovna v Hostišové a Obecní knihovnu v Rudimově obdržela sponzorský dar.

Přetrvávají problémy s internetovým připojením v obci Lipová, proto zde není využíván AKS Verbis. Stále není obnoven provoz Místní knihovny Podkopná Lhota, nedaří se nalézt knihovnici.

Obecní knihovna Tečovice byla přestěhována do nových, bezbariérových prostor. Během roku 2020 byly provedeny rekonstrukce, estetické úpravy, případně stěhování v knihovnách obcí: Bohuslavice u Zlína, Hřivínův Újezd, Komárov (částečná rekonstrukce prostor), Návojná, Veselá (vymalování knihovny), Poteč (stavební úpravy vstupních prostor), Sazovice (výměna oken a malování). Postupná rekonstrukce probíhá v knihovnách obcí Spytihněv, Halenkovice a Lhota.

Knihobudky spravují obecní knihovny v Ludkovicích, Pozlovicích, Sazovicích, Lukovečku a Kelníkách.

Nové výpočetní technika byla zakoupena do knihoven obcí Bohuslavice u Zlína, Slopné, Tichov, Lhota, Lutonina, Provodov a Slopné.

V současné době půjčuje prostřednictvím automatizovaného knihovního systému 51 knihoven. AKS využívají už všechny obce v regionu Otrokovice, Slavičín, Slušovice, Štítná a Valašské Klobouky.

Ve všech knihovnách okresu je provedena retrokonverze knihovního fondu a všechny knihovny již mají webovou stránku a elektronický katalog. Stránku na Facebooku má 18 obecních knihoven okresu.

Titul **Knihovna Zlínského kraje roku 2020** získala za okres Zlín **Obecní knihovna Rudimov** a ocenění Knihovník Zlínského kraje roku 2020 obdržela **Jiřina Haničincová** (Obecní knihovna Lutonina) Mimořádné osobní ocenění člena Rady Zlínského kraje Miroslava Kašného převzala paní **Anastázie Matuchová** z Místní knihovny Dolní Lhota.

Výkon regionálních funkcí na krajské úrovni zajištěný krajskou knihovnou

Poradenská a konzultační činnost

- V lednu 2020 bylo provedeno a zpracováno vyúčtování finančních nákladů na RF za rok 2019 a předáno zřizovateli KKFBZ. Byl vytvořen Metodický pokyn KKFBZ Zásady účtování a evidence regionálních funkcí v roce 2020. Vypracována Roční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí ve Zlínském kraji v roce 2019. Zpráva byla předána zřizovateli KKFBZ, odeslána Národní knihovně ČR a zveřejněna na webových stránkách KKFBZ. Bylo provedeno vyhodnocení plnění standardu veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) v roce 2019 a zveřejněno na internetových stránkách KKFBZ.
- Uskutečnila se kontrola výkonu RF pověřených knihoven podle zaslaných písemných podkladů ve Zprávách o výkonu regionálních funkcí za 1. pololetí 2020. Kontroly výkonu a vykazování RF proběhly ve 2. pololetí ve všech pověřených knihovnách. V rámci těchto kontrol byly navštíveny pověřené knihovny v Šumicích, Prostřední Bečvě, Lutopecních a Měřůtkách.
- Útvar regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje poskytl 47 metodických návštěv a 214 konzultací. Z toho proběhlo 23 jednání se zástupci obcí.
- Útvar ve spolupráci s Odborem kultury Zlínského kraje KKFBZ připravil **osmý ročník krajského ocenění knihoven a knihovníků kraje**. Cílem celé akce bylo upozornit na práci veřejných knihoven a jejich přínos k rozvoji knihovnických a informačních služeb a ocenit mimořádnou práci knihovníků. Soutěž se konala pod záštitou Mgr. Miroslava Kašného, člena Rady Zlínského kraje pro oblast kultury, památkové péče, církve, mládeže a sportu. Knihovny i jednotlivce navržené na toto ocenění mohli nominovat zástupci zřizovatelů a provozovatelů knihoven a také odborná veřejnost. Sešlo se celkem 22 nominací. Vyhodnocení nejlepších knihoven proběhlo ve dvou kolech. V prvním kole byly knihovny hodnoceny podle kvantitativních ukazatelů (statistické výsledky, plnění standardů VKIS) a nejlepší knihovny postoupily do druhého kola. Vybrané knihovny byly navštíveny odbornou komisí, která hodnotila jejich vzhled, péči o knihovní fond a posuzovala jejich mimořádné aktivity. Slavnostní předání ocenění

se uskutečnilo 15. 9. v kavárně Bařova institutu za účasti představitelů obcí, Zlínského kraje, knihoven a zástupců kulturní sféry. Ocenění obdržely: Knihovna Halenkov, Městská knihovna Kunovice, Obecní knihovna Rudimov, Obecní knihovna Záříčí a pět vybraných knihovnic – viz výše.

- Byla vypracována metodika realizace ankety **Spokojenost se službami knihovny**. S metodickými byla projednána podoba dotazníku a anketa byla v měsíci října nabídnuta všem neprofesionálním knihovnám v kraji. S ohledem na opakované uzavření knihoven bylo dohodnuto prodloužení ankety do 30. 6. 2021.
- Byl připravena metodická příručka **Tvorba a správa webových stránek malých knihoven ve Zlínském kraji** a proběhlo školení k tomuto tématu.
- V listopadu proběhl Průzkum zájmu o kurzy VISK 2 pro rok 2021. Tyto výsledky byly zohledněny při tvorbě projektu do dotačního programu VISK 2.

Knihovna Halenkov

Městská knihovna Kunovice

Obecní knihovna Rudimov

Obecní knihovna Záříčí

Společné foto všech oceněných

- Vedoucí útvaru pracovala v komisi soutěže Ministerstva kultury ČR Knihovna roku.
- KKFBZ projednávala a připravovala se Zlínským krajem a ve spolupráci s pověřenými knihovnami zajištění financování výkonu RF v roce 2021.
- V měsíci prosinci KKFBZ připravila a uzavřela s pověřenými knihovnami Smlouvy o přenesení regionálních funkcí na vybranou základní knihovnu pro rok 2021.
- Útvar úzce spolupracoval s Národní knihovnou, Sekcí SDRUK pro regionální funkce, Sekcí veřejných knihoven SKIP a dalšími knihovnami v systému knihoven ČR.

Standard byl naplněn.

Statistika

- KKFBZ provedla sumarizaci 12 statistických výkazů za veřejné knihovny Zlínského kraje do čtyř krajských sumářů za neprofesionální knihovny, profesionální knihovny, pověřené knihovny a krajskou knihovnu.
- Ze statistických dat zpracovala a vydala publikaci „Knihovny Zlínského kraje. Činnost a výsledky veřejných knihoven v roce 2019“. Publikaci obdržely všechny krajské knihovny v České republice, provozovatelé knihoven a knihovny ve Zlínském kraji a členové Zastupitelstva Zlínského kraje.

Standard byl naplněn.

Vzdělávání, semináře, porady

Vzdělávání knihovníků ve Zlínském kraji v roce 2020 zajišťovala KKFBZ ve svém vzdělávacím centru.

Některé plánované vzdělávací akce byly zrušeny, případně přesunuty na pozdější termíny, podzimní akce se uskutečnily online.

V rámci vzdělávání knihovníků se uskutečnilo 9 kurzů informačních a komunikačních technologií (ICT), které byly financovány z programu MK ČR VISK 2 – Mimoškolní vzdělávání knihovníků a z rozpočtu KKFBZ (69 hodin, 151 účastníků).

Kromě toho byly pro knihovníky kraje uspořádány kurzy s knihovnickou problematikou:

- Konference Bookstart – S knížkou do života
- Young Adult literatura aneb Co čtou dnešní teenageři?
- Čtenářské kluby a workshopy (dvoudenní seminář podpořený dotací SKIP)
- Současná japonská literatura (on-line)
- K současné české literatuře posledních let (on-line)

Celkem se těchto odborných akcí zúčastnilo 204 účastníků.

Absolventi kurzu knihovnického minima

Čtenářské kluby a workshopy

Seminář knihovníků profesionálních knihoven Zlínského kraje

Konference Bookstart – S knížkou do života

Každoročně pořádaný kurz knihovnického minima absolvovalo 16 knihovníků Zlínského kraje.

Útvar regionálních služeb knihovnám Zlínského kraje dále připravil a případně se podílel na těchto seminářích a odborných akcích:

- Seminář knihovníků profesionálních knihoven Zlínského kraje (52 účastníků),
- XIX. Seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje (31 účastníků, on-line).

Pro knihovny byly krajskou knihovnou dále uspořádány:

- 3 porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven ve Zlínském kraji,
- porada metodiček krajské a pověřených knihoven,
- 3 porady pro profesionální knihovníky okresu Zlín.

Standard byl naplněn – Ve standardu VKIS je stanovený počet hodin pro vzdělávání profesionálních knihovníků 48 hodin a pro vzdělávání neprofesionálních knihovníků 8 hodin. Krajská knihovna uspořádala vzdělávací akce pro knihovníky kraje v takovém rozsahu, aby mohli standard splnit.

Jednotlivé standardy regionálních funkcí a číselné ukazatele plnění ve Zlínském kraji

Poradenská a konzultační činnost

- Standard je zaměřen na řešení knihovnické problematiky, legislativy, umístění a vybavení knihoven, budování knihovního fondu, aktualizace a revize knihovního fondu, pomoc při zpracování grantů, konzultace v oblasti elektronických služeb knihoven apod. Standard zásadně ovlivňuje úroveň a dostupnost knihovnických a informačních služeb a je velmi žádaný nejen knihovníky, ale i provozovateli knihoven.
- Oproti předchozímu roku bylo provedeno více konzultací a méně metodických návštěv a to vzhledem k několika měsíčnímu uzavření knihoven a nouzovém stavu.

Poradenství	2019	2020				
	Celkem	Celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
Počet obslužených knihoven	395	370	94	75	73	128
počet poskytnutých konzultací	1 840	1877	257	510	507	603
počet metodických návštěv	777	539	202	47	146	144
Celkem akcí	2 617	2 416	459	557	653	747
z toho jednání se zástupci obcí	416	261	74	32	77	78

*okresní i krajská funkce KKFBZ

Standard: *metodická návštěva zpravidla 2x ročně v každé obsluhované knihovně v kraji.*

Standard nemohl být naplněn z důvodu pandemie.

Statistika knihovnických činností

Krajská, pověřené a další profesionální knihovny zpracovaly 325 statistických výkazů a sumářů KULT V 12.01 za rok 2019.

Další statistické výkazy, které slouží ke kontrole činnosti knihoven, byly zpracovány v průběhu roku. Statistické výsledky byly využity také jako podklad pro zpracovávání výkonů knihoven z hlediska standardů VKIS.

Standard: 1x ročně výkazy, průběžné využití.

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Krajská a pověřené knihovny připravují v rámci RF vzdělávací akce pro knihovníky Zlínského kraje. V roce 2020 se uskutečnilo v kraji celkem 30 vzdělávacích akcí (19 v rámci RF), což je o 19 méně než v předchozím roce. Tyto akce absolvovalo 699 účastníků z 248 knihoven (o 623 méně než v předchozím roce).

Průměrně se jedné vzdělávací akce pořádané pověřenými knihovnami nebo krajskou knihovnou účastnilo 23 knihovníků. Průměrně trvala jedna vzdělávací akce 5 hodin.

Školení organizovaná pověřenými knihovnami byla zaměřena na tato témata: mediální gramotnost, Young Adult literatura, Slovenská čítanka aneb Průřez slovenskou literaturou od roku 1989, Knihovna roku 2020 – zkušenosti a postřehy z práce komise, dotazníky a další.

Knihovníkům byly nabídnuty také náslechy besed v dětských odděleních pověřených knihoven.

V kraji probíhají rovněž semináře zaměřené primárně na dobrovolné knihovníky. V roce 2020 musely být některé již naplánované semináře zrušeny. Uskutečnily se tyto akce určené primárně neprofesionálním knihovnám:

- Letní setkání neprofesionálních knihoven okresu Uherské Hradiště (proběhlo v Uherském Hradišti a v Uherském Brodě)
- Setkání zřizovatelů a knihovníků okresu Vsetín
- Setkání knihovníků Rožnovska

Obsahem seminářů byla tato témata: Obecní knihovny jako nástroj demokratizace společnosti, Čtenáři a jejich potřeby v malých obcích a další aktuální témata.

KKFBZ organizovala Seminář knihovníků profesionálních knihoven Zlínského kraje a Seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje – viz výše.

Vzdělávání	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
počet obslužených knihoven	404	248	2	41	33	172
počet všech vzdělávacích akcí	49	30	1	5	3	21
z toho: počet akcí v rámci RF	33	19	0	5	3	11
počet všech účastníků	1 322	699	14	122	89	474
z toho: počet účastníků akcí v rámci RF	803	437	0	74	89	274
počet všech vyučovacích hodin	168	144	3	11	7	123
z toho: počet vyučovacích hodin v rámci RF	97	67	0	11	7	49

*okresní i krajská funkce KKFBZ

Některé vzdělávací akce byly součástí porad pro profesionální knihovny.

Porady byly připraveny jednak KKFBZ a pověřenými knihovnami pro své profesionální knihovníky a jednak profesionálními knihovnami pro knihovníky neprofesionálních knihoven.

	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ*
počet obslužených knihoven	86	67	8	16	29	14
počet akcí	31	15	2	3	3	7
počet účastníků	355	199	19	40	67	73

*okresní i krajská funkce KKFBZ

Standard: 2x ročně porady ředitelů/pracovníků pověřených knihoven, 1x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven, 1x ročně porady, příp. semináře knihovníků neprofesionálních obsluhovaných knihoven

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn částečně z důvodu pandemie:

- některé porady pověřených a profesionálních knihoven se uskutečnily v online prostředí (Zlín, Vsetín),
- standardem stanovený počet hodin pro vzdělávání profesionálních knihovníků (48) a neprofesionálních knihovníků (8) bude vyhodnocen v rámci vyhodnocení plnění standardů VKIS v 1. čtvrtletí roku 2021,
- nabídka kurzů a seminářů pověřených knihoven v součinnosti s nabídkou krajské knihovny byla dostatečná a umožnila knihovníkům standardem stanovený počet hodin splnit.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Standard je zaměřen na ochranu knihovního fondu. Revize probíhaly podle stanoveného pětiletého plánu. Aktualizace knihovních fondů zahrnuje několik nezbytných činností, které si vyžadují mnoho hodin práce, jako např. probírku knihovního fondu po obsahové stránce, zápis staršího knihovního fondu do databáze, vyřazování knihovních jednotek, přebalování, značení abecední i znaky MDT apod. V roce 2020 připadla povinnost provést revizi v 53 knihovnách.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet revidovaných knihoven	55	53	19	12	11	11
počet revidovaných knihovních jednotek	177 859	138 455	29 568	45 533	26 993	36 361
počet aktualizovaných knihoven	82	87	16	16	28	27
počet aktualizovaných k. j.	146 141	118 749	27 462	25 780	54 791	10 716
počet knihoven, v nichž se vyřazovalo	94	98	27	18	19	34
počet vyřazených knihovních jednotek	36 063	26 188	6 297	5 015	7 407	7 469

Standard: revize 1x za 5 let – na vyžádání.

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí

Po dohodě s provozovateli obsluhovaných knihoven provádí nákup knih především pověřené knihovny v Uherském Hradišti a Vsetíně a na základě objednávky služeb knihovnicí profesionálních knihoven. Provozovatelé a knihovníci obsluhovaných knihoven, kteří nevyužívají tuto službu, si provádí nákup knih sami.

Zpracování knihovního fondu zakoupeného z prostředků obcí prováděly všechny pověřené knihovny a na základě objednávky služeb další profesionální knihovny. Nejvíce knihovních jednotek bylo nakoupeno a zpracováno v okrese Uherské Hradiště.

Nákup a zpracování KF z prostředků obcí		2019	2020				
		celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
Nákup	počet obslužených knihoven	121	126	12	60	36	18
	počet nakoupených knihovních jednotek	9 781	9 440	409	7 040	1 197	794
Zpracování	počet obslužených knihoven	258	252	67	63	47	75
	počet zpracovaných knihovních jednotek	26 207	24 779	3 990	10 297	3 860	6 632

Standard: dodání zpracovaných knihovních fondů pověřenou knihovnou minimálně 1x za čtvrtletí.

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Výměnný fond

Výměnný fond (VF) je budován z finančních prostředků Zlínského kraje a je součástí knihovních fondů krajské a pověřených knihoven. Na nákup VF byla stanovena minimální suma ve výši 17 % z celkové finanční částky na výkon regionálních funkcí v jednotlivých okresech. Vynaložené finanční prostředky na VF v roce 2020 byly 2 072 384 Kč, to je o 154 292 Kč více v roce 2019, a tvořily 17 % z celkové částky (po odečtení nákladů na krajskou metodiku).

Roční přírůstek VF činil 9 561 a byl o 248 svazků větší než v předchozím roce. Průměrná cena za jednu knihovní jednotku (knihu nebo audioknihu) činila 217 Kč (což je o 11 Kč více než v předchozím roce). Úbytek VF byl 5 797, což je o 2 884 více než v předchozím roce.

Výměnný fond	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
stav VF 31. 12. 2019 a 31. 12. 2020	166 142	170 189	42 623	44 251	31 122	52 193
roční přírůstek VF	9 313	9 561	2 357	2 518	2 418	2 268
roční úbytek VF	2 913	5 797	2 110	1 724	1 751	212

Cirkulace výměnného fondu

Ve všech okresech probíhá cirkulace výměnných souborů podle standardu. V okresech Kroměříž, Uherské Hradiště a Zlín mají knihovníci možnost vybírat si sami další knihy do výměnných souborů z výměnného fondu uskladněného v pověřených knihovnách. Počet svazků v takto vytvořených výměnných souborech je různý podle potřeby a požadavků obsluhované knihovny.

Knihovny okresu Kroměříž mají možnost výběru z tematických a rozšiřujících souborů (v roce 2020 vypůjčeno 37 těchto souborů). V roce 2020 byl knihovněm rozvezen pouze jeden nový výměnný soubor s ohledem na epidemiologickou situaci.

V okresu Uherské Hradiště si výměnné soubory knihovníci buď vybírají sami, nebo jsou připravovány profesionálními knihovnami, které plní RF. Ostatní soubory chystá pracovník regionálního útvaru KBBB.

V roce 2020 proběhla v okresu Vsetín cirkulace výměnných souborů dvakrát. Jarní soubor byl v knihovnách ponechán z důvodu mimořádné situace do následujícího roku.

V okrese Zlín roste zájem o rozšiřující soubory, tzv. soubory na přání. V roce 2020 jich bylo vytvořeno 65. V knihovnách všech regionů mají do výměnných souborů zařazeny i výměnné soubory sestavené z mluveného slova na CD nosičích.

Cirkulace VF	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet obslužených knihoven	339	326	97	67	68	94
počet expedovaných souborů	1 099	815	260	157	160	238
počet svazků v souborech	80 710	63 123	14 280	11 214	16 376	21253

Standard: *minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 60 svazky dle Metodického pokynu MKČR k zajištění výkonu RF knihoven a jejich koordinaci na území ČR z roku 2019.*

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Servis automatizovaného knihovního systému

Standard zahrnuje servis software, instalaci a údržbu knihovnických programů, generování a aktualizaci souborných katalogů, servis programu pro evidenci knihovních fondů a pro evidenci a cirkulaci výměnného fondu aj. Větší počet akcí okresu Uherské Hradiště souvisí s nastavením systémů Clavius v době uzavření knihoven.

Servis výpočetní techniky	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet obslužených knihoven	213	193	42	64	64	23
počet akcí	596	552	88	380	50	34

Standard: *průběžně.*

Standard byl krajskou a pověřenými knihovnami naplněn.

Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí

Standard zajišťuje v rámci výkonu regionálních funkcí především rozvoz výměnných souborů, cesty na metodické návštěvy a servis výpočetní techniky. V roce 2020 bylo najeto o 3 270 km méně než v předchozím roce, což je dáno menším počtem realizovaných metodických návštěv a menší cirkulací VS v některých okresech.

Doprava v rámci výkonu RF	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
počet obslužených knihoven	321	300	86	85	73	56
počet ujetých km	17 233	13963	4 661	3 691	3 723	1888

Stav elektronických služeb a automatizace

KKFBZ a pověřené knihovny se postupně snaží, aby měly všechny knihovny kraje provedenu retrokonverzi fondu, a aby knihovny měly alespoň jednoduchou a aktuální webovou stránku. Knihovny, které již mají svůj knihovní fond v elektronické podobě a příslušný software, umísťují na web odkaz na svůj on-line katalog knih. Knihovny nad 1 000 obyvatel a mnoho knihoven menších obcí využívá automatizovaný výpůjční systém.

	2019	2020				
	celkem	celkem	KK	KBBB	MVK	KKFBZ
Počet neprofesionálních knihoven (bez poboček)	252	251	68	59*	47	77
Z toho knihovny, které mají kompletní katalog KF v elektronické podobě	222	223	42	59	45	77
Z toho knihovny, které mají on-line katalog	225	223	41	59	46	77
Z toho knihovny, které využívají AKS - výpůjční modul	148	150	3	49	47	51

*Knihovna v Nedakonicích není započítána, protože nevyužívá služby RF.

V roce 2020 přibylly dvě knihovny, ve kterých byla provedena retrokonverze fondu (okres Vsetín). Retrokonverzi knihovního fondu má provedenu celkem 89 % obsluhovaných knihoven kraje. Přibylly dvě knihovny, ve kterých byl spuštěn AKS (v okresech Uherské Hradiště a Zlín). Webové stránky mají všechny knihovny kraje.

Hodnocení ekonomických ukazatelů

Na základě žádosti KKFBZ u Krajského úřadu Zlínského kraje o finanční zajištění výkonu RF ve Zlínském kraji byla pro krajskou knihovnu a tři pověřené knihovny pro rok 2020 v rozpočtu Zlínského kraje schválena částka **12 222 tisíc Kč**. Financování výkonu RF zajistil Krajský úřad Zlínského kraje uzavřením Smluv o poskytnutí neinvestiční účelové dotace z rozpočtu Zlínského kraje s pověřenými knihovnami. Pro KKFBZ byla finanční částka na výkon regionálních funkcí zahrnuta do jejího rozpočtu.

Na základě schváleného navýšení platů s účinností od 1. ledna 2020 a s tím souvisejícím navýšením nákladů na RF pověřené knihovny žádaly o navýšení dotace celkem o **564 000 Kč**. Navýšení dotace pro pověřené knihovny bylo v květnu schváleno a s knihovnami byly uzavřeny dodatky smluv. Navýšení rozpočtu pro KKFBZ určené především pro pokrytí objednávek služeb střediskových knihoven ve výši 67 000 Kč nebylo schváleno.

Finanční částka byla rozdělena následovně:

Příjemce	Částka v Kč
KK Kroměříž	3 060 000
KBBB Uherské Hradiště	3 085 000
MVK Vsetín	3 011 000
KKFBZ Zlín	3 823 000
Zlínský kraj celkem	12 979 000

Ve finanční částce KKFBZ je započítána i částka pro zajištění krajské úrovně výkonu regionálních funkcí pro knihovnický Zlínského kraje.

Regionální funkce personálně zajišťovali pracovníci KKFBZ (4,4), KK (4,26), KBBB (4,5) a MVK (3,92) na celkem 17,08 úvazku a na smluvním základě a na základě objednávky knihovnických služeb se na této činnosti podíleli další pracovníci profesionálních knihoven Zlínského kraje.

Krajská a pověřené knihovny část finančního příspěvku od Zlínského kraje využily pro přímou úhradu výše jmenovaných služeb. Byly uzavřeny smlouvy jednak o přenesení regionálních funkcí na vybranou základní knihovnu mezi krajskou a pověřenými knihovnami, jednak o poskytování regionálních služeb v rámci regionálních funkcí obsluhovaným základním knihovnám, jejichž rozsah byl přesně specifikován v objednávce služeb. Poskytnuté regionální funkce byly jako služby vykazány v hodinové sazbě 215 Kč na hodinu (mzdové náklady, pojištění, režijní náklady) a čtvrtletně propláceny provozovatelům knihoven fakturou. Na základě objednávky knihovnických služeb bylo v roce 2020 odpracováno 7 001 hodin (o 251 hodin méně než v roce 2019) v celkové částce 1 505 215 Kč (o 54 815 Kč více než v předchozím roce). Od roku 2014 poklesl celkový počet hodin proplácených knihovnám na základě objednávky o 1 775 hodin.

Okres Kroměříž

Na základě smlouvy o poskytnutí neinvestiční účelové dotace z rozpočtu Zlínského kraje byly poskytnuty pro rok 2020 finanční prostředky v celkové výši **3 060 000 Kč**. Dotace na zajištění výkonu

RF v okrese Kroměříž byla vyčerpána v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace, s rozpočtem a metodickým pokynem krajské knihovny.

Materiálové náklady zahrnovaly především nákupy knihovního fondu do výměnných souborů, což představovalo 17,12 % z celkového objemu finančních prostředků dotace. Ostatní materiálové náklady tvořil materiál ke zpracování knihovního fondu (obalová fólie, knižní a katalogizační lístky aj.), běžný kancelářský a spotřební materiál pro oddělení regionálních funkcí (např. tonery do tiskáren, kancelářský papír) a předplatné časopisu Čtenář.

Náklady na pohonné hmoty byly měsíčně vyčísleny podle počtu ujetých kilometrů pro zajištění výkonu RF z celkového počtu ujetých kilometrů. Služební vozidlo se používalo především pro rozvoz výměnných souborů do knihoven regionu, v menší míře také na metodické návštěvy.

Náklady na energie byly stanoveny výpočtem podle počtu m² užívané plochy ve vztahu k zajištění výkonu regionálních funkcí. V položce opravy a udržování byly pouze náklady na údržbu služebního vozidla stanoveny jako poměrné podle počtu ujetých kilometrů pro výkon regionálních funkcí.

Nákup knihovnických služeb představuje nejvyšší objem v celkových nákladech vynaložených na služby. Odborné knihovnické práce prováděly knihovnice profesionálních knihoven ve třech střediscích na základě objednávky u zřizovatelů těchto knihoven. Tímto způsobem bylo uhrazeno celkem 1 060 hodin odborných služeb v celkové částce 227 900 Kč, tj. metodická a konzultační činnost, nákup a zpracování knihovního fondu z finančních prostředků obcí, zpracování statistiky, pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů. Dalšími náklady v položce služeb jsou náklady na poštovné a telekomunikační služby.

Osobní náklady – platy zaměstnanců zajišťující regionální funkce včetně zdravotního a sociálního pojištění – jsou náklady na zaměstnance v ročním průměrném přepočteném stavu 4,26. U OON nebyla uzavřena žádná dohoda o provedení práce. Jiné sociální pojištění zahrnuje pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Ostatní provozní náklady zahrnovaly náklady z drobného dlouhodobého majetku – nákup počítače, notebooku a mobilního telefonu v celkové částce 64 672 Kč.

Okres Uherské Hradiště

Z dotace na regionální funkce pro okres Uherské Hradiště ve výši **3 085 000 Kč** byly čerpány prostředky podle rozpočtu na rok 2020. Dotace byla vyčerpána v plné výši a v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace a metodickým pokynem krajské knihovny.

Materiálové náklady z dotace byly rozpočtovány na nákup výměnného fondu, jeho následné zpracování, přepravky na knihy pro rozvoz výměnného fondu, kancelářské potřeby, obalový a ostatní materiál potřebný k zajištění RF. Náklady na výměnný fond činily 535 249 Kč, což představovalo 17,38 % z celkové výše dotace. V roce 2020 bylo nakoupeno pro výměnný fond 2 411 svazků knih, 64 audioknih a 28 společenských her. Pro RF bylo najeto celkem 3 691 km. Rozvoz výměnných souborů je pro knihovny v rámci RF zdarma. Na rozvoz nových knih, které si hradí knihovny ze svých rozpočtů, si profesionální i neprofesionální knihovny přispívají ze svých vlastních prostředků.

Cestovné bylo vyplaceno pracovníkům knihovny, kteří zajišťovali regionální služby.

Do nákladového účtu ostatní služby byly zahrnuty především náklady na knihovnické služby, v důsledku krizových opatření v souvislosti s pandemií bylo odpracováno pouze 70 hodin z plánovaných 120 hodin, celkem za 15 050 Kč.

Účet ostatní služby zahrnuje dále náklady na aktualizaci knihovnického programu (ve výši 15 % z celkových nákladů), tisk knižních lístků apod. Dále zde byly zahrnuty částečné náklady na poštovné.

Na zajišťování regionálních funkcí se podíleli pracovníci čtyř profesionálních knihoven na základě smlouvy o poskytování regionálních knihovnických služeb. V roce 2020 zajišťovalo výkon regionálních funkcí 4,5 přepočtených pracovníků.

Okres Vsetín

Smlouvou o poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu Zlínského kraje byly poskytnuty pro rok 2020 finanční prostředky v celkové výši **3 011 000 Kč**. Dotace byla vyčerpána v plné výši a v souladu se smlouvou o poskytnutí dotace, s rozpočtem a metodickým pokynem krajské knihovny.

Do materiálových nákladů je zahrnut nákup výměnného fondu, spotřeba pohonných hmot služebního auta používaného pro regionální funkce, kancelářský materiál, obalový materiál, materiál k PC, tiskopisy, samolepky na čárové kódy a pracovní materiál.

Celková částka na nákup knihovního fondu pro výměnné soubory činila 516 703 Kč, tj. 17,2 % z celkové částky zvýšené dotace. Za tuto částku bylo nakoupeno 2418 dokumentů, což je o 49 knih více než v předchozím roce.

Do položky cestovné byly zařazeny náklady na metodické návštěvy, pomoc s aktualizací a revizemi knihovních fondů, jednání na obecních úřadech, školení a semináře. Vzhledem ke koronavirové krizi bylo méně čerpáno cestovné a cirkulace byly minimalizovány, proto jsou nižší náklady na cestovné a pohonné hmoty. Poplatek za AKS navýšilo napojení pobočky v Ústí.

Do položky služby byly zahrnuty především náklady na nákup knihovnických služeb na základě objednávek (387 000 Kč, tj. 1 800 hodin), dále servis AKS, telefony, internet a ostatní služby.

Z dotace na regionální funkce pro okres Vsetín byly uhrazeny náklady na 3,92 pracovního úvazku pracovníků MVK a ostatní osobní náklady pro tři osoby.

Okres Zlín

Rozpočet regionálních funkcí KKFBZ pro rok 2020 byl v průběhu roku upravován z důvodu nevykrytí požadavku na nákup knihovnických služeb v požadované výši 914 000 Kč (přiděleno pouze 850 000 Kč), a také z důvodu omezení kvůli pandemii koronaviru. Náklady v rozpočtu se podařilo přesunout mezi jednotlivými položkami, kde došlo k úspoře – např. cestovné, spotřeba pohonných hmot, vydání roční publikace Knihoven Zlínského kraje a vzdělávání – do nákupu knihovnických služeb. Částečně také došlo ke snížení smluv, tzn. k úspoře knihovnických služeb, ze strany provozovatelů profesionálních knihoven.

Z rozpočtu KKFBZ na výkon regionálních funkcí – **3 823 000 Kč** – jsou účtovány náklady na personální zabezpečení krajských regionálních funkcí (krajský metodik) a na RF pro okres Zlín (poradenství, konzultace, vzdělávání, koordinační činnost, statistika, ekonomika, nákup a zpracování výměnného fondu) a malý úvazek ekonomky a řidiče včetně zákonného pojištění. Osobní náklady jsou náklady na

zaměstnance v přepočteném stavu 4,4. Finanční prostředky byly čerpány v souladu s rozpočtem a metodickým pokynem krajské knihovny.

Do materiálových nákladů je zahrnuto: kancelářské potřeby a materiál, obalový materiál na knihy, spotřeba pohonných hmot služebního auta, používaného pro RF. Nejvyšší položkou z těchto nákladů jsou náklady na nákup výměnného fondu ve výši ve výši 496 424 Kč. Po odečtení nákladů na zajištění krajské funkce činí procento z celkového rozpočtu na regionální funkce na nákup knihovního fondu 17,9 %.

V položce služby byly zahrnuty: software pro statistiku, telefonní poplatky, poštovné, cestovné pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí, pojištění, náklady na vydání publikace o činnosti a výsledcích veřejných knihoven ve Zlínském kraji a náklady na služby lektorů pro semináře pracovníků knihoven Zlínského kraje.

Do položky nákup knihovnických služeb byly zařazeny nákup těchto služeb: metodická a konzultační činnost, nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí, pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu, statistika. Tyto služby vykonaly pracovníce profesionálních knihoven na základě objednávky a byly proplaceny fakturou. Na základě objednávky bylo odpracováno 4 071 hodin v celkové částce 875 265 Kč. Rozpočet byl upraven snížením hodin u provozovatelů profesionálních knihoven a navýšením v úspore rozpočtu KKFBZ pro regionální funkce z cestovného dalších služeb.

Celkové zhodnocení

Na výkonu regionálních funkcí krajská knihovna opětovně spolupracovala s knihovnami pověřenými, profesionálními a také s provozovateli knihoven ve Zlínském kraji. Společně vykonávali regionální služby pro obsluhované knihovny Zlínského kraje v souladu se standardy regionálních funkcí knihoven. Tyto služby musely být v roce 2020 přizpůsobeny mimořádným opatřením v provozování knihoven v souvislosti s pandemií koronaviru.

Provozovatelé knihoven kraje využívali především metodickou pomoc při řešení dopadů krizových opatření. Dále byla řešena problematika související s umístěním a vybavením knihoven, nákupem a zpracováním vlastních knihovnických dokumentů, s tvorbou webových stránek knihoven, automatizací provozů knihoven, byla poskytována pomoc s vypracováním žádostí o finanční dotace, při revizích knihovnických fondů a další služby.

Významnou službou pro knihovny byl nákup, zpracování a cirkulace výměnných souborů knih, která proběhla i přes nestandardní fungování knihoven.

V roce 2020 přibylo mnoho nových interiérů knihoven a také několik knihoven, které prošly kompletní rekonstrukcí.

Některé vzdělávací akce se neuskutečnily, knihovníci ve větší míře využívali e-learning a také on-line kurzy a porady pořádané krajskou a pověřenými knihovnami.

Podařilo se opět uspořádat ocenění nejlepších knihoven a knihovníků Zlínského kraje. A také s přispěním regionálních knihovnických služeb se Knihovnou roku ČR stala Knihovna Halenkov.

Zlín, 9. 3. 2021

Ing. Jan Kaňka

ředitel Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně,
příspěvkové organizace

Zpracovala: Ing. Jana Tomancová

Přílohy: dle obsahu